

آزمون تاریخی وکلا

ابراهیم ایوبی
وکیل دادگستری

تجربه کار رسانه‌ای نشان می‌دهد اگر پیرامون موضوعی زیاد سخن گفته شود، دیگر حساسیت افکار عمومی از دست می‌رود نمی‌توان توجه مردم را به عمق موضوع جلب کرد. اما گاهی چاره‌ای جز بیان سخن تکراری نیست. به گفته یکی از استادان برجسته حقوق ایران «موضوع استقلال کانون وکلای دادگستری داستانی است که بر سر هر بازاری است». انگیزه نوشتن این یادداشت، برگزاری مجدد انتخابات سی‌وسومین دوره هیئت‌مدیره کانون وکلای دادگستری مرکز در روز پنجشنبه است. گرچه تقریباً هر استان کانون وکلای خاص خود را دارد؛ اما کانون مرکز که در شهر تهران قرار دارد به دلیل قدمت، تعداد اعضا و میزان اثرگذاری، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. از ۱ خرداد ۱۴۰۳ که آگهی ثبت‌نام داوطلبان سی‌وسومین دوره انتخابات هیئت‌مدیره کانون وکلای دادگستری مرکز منتشر شد، تا تاریخ جدید اعلام‌شده برای برگزاری انتخابات تجدیدشده یعنی ۱ خرداد ۱۴۰۴، به شکل دقیق یک سال می‌گذرد! آبان سال گذشته برای اولین بار در تاریخ حقوق ایران، انتخابات نهاد وکالت که در ۱۹ مهر برگزار گردید، توسط نهاد ناظر در دستگاه قضایی یعنی دادگاه عالی انتظامی قضات، ابطال شد.

اما شگفتی‌های صنف وکالت به ابطال انتخابات ختم نشد. روزهای ۲۴ و ۲۵ اردیبهشت‌ماه، اتحادیه سراسری کانون‌های وکلای دادگستری ایران (با نام کوتاه «اسکودا») که نقش هماهنگ‌کننده را بین کانون‌های وکلا در کشور برعهده دارد، در پنجاهوپنجمین نشست خود در شهر قم، اصلاحاتی را برای اساسنامه در دستور کار قرار داد. در این تغییرات یک وظیفه از قلمرو مسئولیت‌های اتحادیه حذف گردید: «حمایت از حقوق صنفی و فردی وکلای دادگستری و کارآموزان وکالت». این اتحادیه که هدفی جز حمایت از اعضا ندارد، خود را از این مسئولیت معاف کرده؛ که تعجب جامعه وکالت را برانگیخته است! اصلاح‌کنندگان اساسنامه در توجیه اقدام صورت‌گرفته، عدم موزی‌کاری با کانون‌های وکلا را عنوان نموده‌اند:

ادامه از صفحه اول

به تعبیر رئیس جمهوری پیشین حسن روحانی اقدام پلیس باید به گونه‌ای باشد که مردم برای انجام عملیات کف برزنند و تنها مجرمین باید در مقابل پلیس قرار بگیرند نه آنکه شهروندان پلیس را در برابر خود ببینند. آقای قالیباف که خود سال‌ها فرمانده پلیس بوده و اعتباری ایجاد کرده بود بهتر می‌داند پلیسی که سرمایه اجتماعی نداشته باشد از دو سو در مضیقه است و به همین خاطر بر «نگاه فرهنگ‌پایه» تأکید دارد. این که متولی فرهنگ و آموزش کشور خود را سر باز فرمانده پلیس معرفی کند و رئیس مجلس که پیش‌تر فرمانده پلیس و قبل از آن هم فرمانده بخشی از سیاه بوده بر نگاه فرهنگ پایه تأکید ورزد البته از ناسازواری‌های ساختار حکمرانی ماست.

بخشی از سخنان آقای قالیباف در ۲۷ اردیبهشت ۱۴۰۴ چنان است که شاید اگر گوینده را نشناسی ما را به ۲۷ یا ۲۸ سال قبل ببرد و گمان کنی انگار سیدمحمد خاتمی است که می‌گوید: «حفظ کرامت شهروندان ضروری است. وقتی فردی دستگیر می‌شود، رعایت حقوق او مهم است. حتی اگر آن فرد مجرم باشد. همین رفتارهاست که قدرت را به اقتدار تبدیل کرده. سرمایه اجتماعی تولید می‌کند و در نهایت اعتماد عمومی را به همراه می‌آورد و هیچ سرمایه‌ای بالاتر از اعتماد نیست.»

یا این که «امنیت مهم‌ترین زیرساخت هر کشور است. اگر بخواهیم از انرژی، آب، راه یا هر موضوع دیگری سخن بگوییم، هیچ‌کدام بدون وجود امنیت پایدار، معنا ندارند. امنیت، به‌ویژه امنیت داخلی، محور اصلی ساخت کشور است.»

خاصه وقتی آشکارا پلیس را از اعمال خشونت به بهانهٔ اقتدار برحذر داشته و را از این تحول یا صراحت را شاید هنگامی بتوان دریافت که بر بخشی از سخنان خود به متولدان دهه‌های ۸۰ و ۹۰ اشاره کرده است. از منطری کلان‌تر و در سطحی بالاتر سخنان دیروز رئیس مجلس و به‌کارگیری ادبیات نرم و بر زبان آوردن جملات دقیق را می‌توان نشانی دیگر از «بلوغ پنهان» در جمهوری اسلامی دانست. تعبیری که به‌تازگی دکتر آزاد را مکی به کار برده بود البته در توضیح مذاکره با آمریکا و این که «جمهوری اسلامی به یک بلوغ پنهان رسیده است. آن بلوغ پنهان است که او را به این عمل -مذاکره- واداشته است نه ضعفی که برخی می‌گویند نیابتی‌هایش همه رفته‌اند و فلان و بهمان.»

در بروز این بلوغ پنهان می‌توان رفتار پزشکشان را هم مؤثر دانست که به جای جلد بر سر بحث‌های بی‌نتیجه‌تئوریک بر روی ناترزی‌هایی دست گذاشت که قابل انکار نیست و جنبشی از واقع‌گرایی و سیاست‌ورزی ناگزیر به راه انداخت و به نظر می‌رسد آقای قالیباف هم که رقیب او در انتخابات گذشته بوده به آن پیوسته یا چاره‌ای جز آن نمی‌بیند.

اگر بخواهیم باز به جامعه‌شناس پیش گفته (آزادار مکی) ارجاع دهیم و انتخاب پزشکشان را یکی از تبعات وقایع سال ۱۴۰۱ بدانیم سخنان قالیباف هم بی‌تأثیر از اتفاقات ۱۴۰۱ نیست؛ خاصه آنجا که به دهه هشتادی‌ها اشاره می‌کند. بلوغ پنهان است که مذاکره با آمریکا-ولو فعلاً غیرمستقیم و بامیانجی- را به جای نفی مطلق، مذاکره می‌نشانند. بلوغ پنهان است که به جای اجرای قانونی که موجی از نارضایتی را در جامعه دامن می‌زد آرام‌آرام به آزادی در انتخاب پوشش تن می‌دهد و نهایتاً به دنبال قانون دیگری خواهند بود که تنها برای برهنگی به مفهوم عرفی کلمه یا اغراض خاص سیاسی مجازات تعیین‌کننده نه برای سبک زندگی فرزندان این سرزمین.

همچنین بلوغ پنهان است که به جای خشونت و اقتدار، بر قدرت متکی

به این معنا که کانون هر استان خود می‌تواند از وکلای عضو حمایت کند که به‌هیچ‌عنوان پذیرفتنی نیست. به‌نظر می‌رسد فشار نهادهای بیرونی در این تصمیم بی‌اثر نبوده است.

در هر حال روز پنجشنبه اول خرداد قرار است انتخابات تجدیدشده کانون وکلای دادگستری مرکز برگزار شود. سه موضوع، جامعه وکلا را نگران نتایج نهایی رأی‌گیری کرده است: اول، حذف گسترده نامزدهای انتخابات در جریان بررسی صلاحیت‌ها در دادگاه عالی انتظامی قضات که در دو مرحله انجام گرفت، به شکلی که از منتخبین رأی‌گیری قبلی که در ۱۹ مهرماه برگزار گردید، تنها یک نفر باقی مانده است و نامزدهای محبوب حذف شده‌اند؛ دوم، اصرار فراوان هیئت نظارت بر برگزاری انتخابات (با ریاست وقت کانون وکلا که به شکل طبیعی به یکی از جریان‌های صنفی گرایش دارد) به برگزاری آنالین (غیرحضور) رأی‌گیری که به دلیل نبود زیرساخت و عدم ضرورت به جهت تعداد کم شرکت‌کنندگان -در انتخابات سال گذشته تنها پنج هزار نفر شرکت کرده بودند- می‌تواند زمینه‌ساز شبیهاتی در نتایج نهایی گردد. بماند که قوانین و مقررات حرفه وکالت، تشکیل هیئت عمومی مرکب از همه‌رأی‌دهندگان را ضروری می‌داند؛ سوم، احتمال حضور کمرنگ رأی‌دهندگان در انتخابات به دلیل حاشیه‌هایی چون ابطال نتایج سال گذشته، درصلاحیت گسترده نامزدهای مورد اقبال جامعه وکالت، و ناامیدی از امکان تغییرات به دلیل اخباری که روزانه از نهاد وکالت و دستگاه قضا به گوش می‌رسد. این فرآیند فرسایشی، رمق وکلا را گرفته است.

نگارنده به‌عنوان یک عضو خانواده وکلا در یک سالی که گذشت ده‌ها یادداشت پیرامون انتخابات کانون وکلا نوشته و حرف جدیدی برای گفتن ندارد. فقط وظیفه خود می‌دانم به عنوان آخرین هشدار بیان کند که شاید این آخرین فرصت باشد. هیئت‌مدیره کنونی که در انتخابات پرسروصدای قبلی که با دخالت چندمرحله‌ای نهاد ناظر برگزار شد، آورده‌ای که نداشت هیچ، زمینه‌ساز بسیاری از مشکلات و بی‌اعتمادی‌ها شد که آثارش مدت‌ها ادامه خواهد یافت. برخی از دوستان هم‌موضوع، با بیان اینکه نقض استقلال کانون وکلا، نقض حق دفاع مردم است» سعی در جلب افکار عمومی جامعه دارند که گرچه سخن حقی است، اما بدون تعارف مردم هم با فضای موجود، اعتماد چندانی به ما وکلا ندارند. کمتر فردی با دیدن جنگ قدرت در هیئت‌مدیره باور می‌کند «وکلا یکی از دو بال فرشته عدالت هستند». اکنون این ماهستم که فرصت تاریخی صیانت از یکی از قدیمی‌ترین نهادهای حرفه‌ای ایران را با انتخاب افراد مستقل باقی‌مانده خواهیم داشت. شاید آخرین فرصت باشد!

به سرمایه اجتماعی تأکید می‌ورزد.

در چرایی این بلوغ پنهان البته سخن‌ها فراوان است. برخی از اقتضانات بقای گویند، بعضی به اتفاقات ناباورانهٔ منطقه در سال گذشته اشاره می‌کنند در حالی که نسبت دادن به ضعف، مقامات را از بیان جزئیات منصرف می‌کند. بلکه علت را باید در گذار از توهمات به واقعیات دانست و باز به تعبیر جامعه‌شناس تادریوز: «همچنان سر مست آب‌های سرریزنده از سدها بودیم، همچنان از بنزین مجانی استفاده می‌کردیم، هنوز آلودگی نداشتیم، هنوز نخبران مان به این صورت نرفته بودند، هنوز تعارضات به این شکل عمیق در نظام سیاسی نیامده بود تا بتواند برای حاکمیت منشأ خطر وحادثه‌شوند» و همین مجموعه عوامل بلوغ پنهان و اعلام‌نشده‌ای را شکل داده که بلوغ دستور می‌دهد و کمک می‌کند با حداقل فضایی ایجاد می‌کند تا در جامعه‌بمانیم. چون اگر نمایم آخرین فرصت تاریخی ما است و اگر اقدام نکنیم دچار فروپاشی می‌شویم.»

محمدباقر قالیباف البته جامعه‌شناس نیست اما به گمانم می‌خواسته همین بلوغ پنهان را عیان و اعلام کند یا دست‌کم نیروی انتظامی را از اعمال خشونت برحذر دارد تا هوای جامعه با بنماد طبقه متوسط را داشته باشد کما این که در اعتراضات سال ۱۴۰۱ هم طبقه متوسط غفلانیت به خرج داد و از جایی به بعد دیگر اجازه نداد بیش از آن گسترش یابد.

اگر بخواهیم سخنان آقای قالیباف را به بیانی صریح‌تر ترجمه کنیم او خواستار بازگشت پلیس به وظایف مصرح و تفکیک مجرمین خطرناک از شهروندان احیاناً خاطی است و باز اگر بخواهیم ساده‌سازی کنیم: سر به سر مردم نگذارید!

اتفاق کوچکی نیست. تا همین چندی قبل فرماندهان میانی و مدیران نیروی انتظامی هم گاه و بگاه به بحث حجاب اشاره و تصور می‌کردند مهم‌ترین وظیفه آنان همین است که با جرمیه و مجازات تصویر مطلوب خود را بانوع پوشش دختران و زنان بر جامعه‌پوشانند.

در سخنان رئیس مجلس که نمایندگان هم سوا بآن قانون حجاب و عفاف را تصویب کردند و خطاب به فرماندهانی که برخی تحت امر او در دوران فرماندهی نیروی انتظامی بوده‌اند اشاره‌ای به این موضوع نشنیدیم و چنان مستحکم ماند که بتوان نتیجه‌گرفت از دستور کار برخورد پلیسی خارج شده است.

بلوغ پنهان جمهوری اسلامی که در سیاست خارجی و سخنان رئیس مجلس و هوشیاری مسعود پرنشکنان در تیانگیکخن حساسیت‌ها با تأکید بر محوریت رهبری به چشم آمده را شاید اندک زمانی بعدتر بتوان بی‌صفت «پنهان» هم توصیف کرد وقتی که عیان بودن آن بیش‌تر به چشم آید. بلوغی که با بهبود رفاه و امکان مشارکت سیاسی مشهودتر خواهد بود و نکته‌ای که آقای قالیباف دریافت به شاید نخواسته به صراحت بگوید این است که چه مذاکرات به‌نمر برسد و گرچه‌هایی گشوده شود و چه چاه ناخواسته به هیچ رو نتوان به خواست‌های آمریکا تن داد در هیچ‌یک از این حالات باطوم پلیس قادر به تحمیل سبک زندگی مورد نظر قرائت رسمی و حل مشکلات نیست و کار پلیس هم در هیچ جای دنیا این نیست. با این همه بلوغ پنهان در سخنان دیروز رئیس کنونی مجلس و فرمانده پیشین پلیس سخنانی نبود که بر زبان آورد و بخشی از آنها در لایه‌لای همین متن نقل شد. سخنانی بود که تا قبل از اعتراضات ۱۴۰۱ و ریاست جمهوری پزشکشان با تغییر فضای بین‌المللی با مذاکرات در هر نشست پلیسی به‌تصریح یا به‌تلمیح و گاه با زبان تهدید می‌شنیدیم و رئیس مجلس هوشمندانه مطلقاً به آنها اشاره نکرد و شاید می‌خواست پایان نگاه پلیسی به حجاب را اعلام کند.

تیتریک

HEADLINE ONE

۲

در واکنش به اظهارات رئیس‌جمهور آمریکا در سفر به خاور میانه و ادعای او برای «برقراری صلح از طریق قدرت»

رهبری: ترامپ دروغ گفت

بریزند». ایشان با اشاره به سخنان قبلی رئیس‌جمهور آمریکا مبنی بر اینکه «کشورهای منطقه، بدون آمریکا حتی ۱۰ روز هم نمی‌توانند به زندگی خود ادامه دهند»، خاطرنشان کردند: «او در معاملات و پیشنهادهای کنونی خود در پی تحمیل این الگو به آنها است؛ در حالی که این الگو، یقیناً شکست‌خورده است و به همت ملت‌های منطقه، آمریکا از این منطقه باید برود و خواهد رفت». رهبری رژیم صهیونیستی را «مایه فساد، جنگ و اختلاف در منطقه» خواندند و تأکید کردند: «رژیم صهیونیستی که غده‌ای سرطانی، خطرناک و مهلک حتماً باید از این منطقه برکنده شود و برکنده خواهد شد». آیت‌الله خامنه‌ای «اصول و منظومه‌ارزشی جمهوری اسلامی را که مبنای حرکت آن در این منطقه پرفرازونشیب است»، «اصولی مشخص و روشن» خواندند و افزودند: «ایران امروز قابل مقایسه با گذشته نیست و به توفیق و فضل الهی و به کوری چشم دشمنان و برخلاف خواست آنان، ایران عزیز پیشرفت کرده و پس از این نیز جوانان ما خواهند دید که با همکاری خود آنان، کشور چندین برابر بیش از این، پیشرفت خواهد کرد».

گزارش دو

علیرضا زاکانی در نشست خبری خود مطرح کرد:

به پزشکيان اطلاعات غلط می دهند

پریسا هاشمی

گزارشگر شهری هم‌میهن

روز گذشته نشست خبری علیرضا زاکانی، شهردار تهران در محل عمارت خانه شهر (بلدیه) برگزار شد و پشت لگوهای بسیاری گم شده بود؛ لگوهایی که به درخواست شهرداری روی میز او قرار گرفته بود. شهردار تهران در این نشست به سوالات مختلف خبرنگاران پاسخ داد. او از جلسات با دولت و دادن اطلاعات اشتباه به مسعود پزشکیان، رئیس‌جمهور گرفته تا تصمیمات و اقدامات در شهرداری را تشریح کرد. جالب آنکه شهردار تهران بار دیگر به تفاهم ۱۳ میلیارد یورویی با کشور چین اشاره کرده و آن را سرمایه‌گذاری دانست؛ در حالی که قرار است ۱۳ میلیارد یورو از کشور خارج شده و به چین برسد. زاکانی درباره جلسه با رئیس‌جمهور در مورد ساماندهی وضعیت پایتخت، گفت: «گزارشی از وزارت راه و شهرسازی در این جلسه در خصوص پایتخت ارائه شد، در این گزارش در مورد شهر تهران و شهرستان‌های استان تهران و استان البرز جمع‌بندی کرده بود و ۱۸ هزار و ۸۰۰ کیلومتر را با جمعیت ۱۸ میلیونی هدف‌گذاری کرده بود و اشکالات این وسعت را بررسی می‌کرد. شهر تهران متأثر از اشکالات پیرامون خود است و عملاً گزارش اشکالی داشت و اشکال این بود که یک قسمت آن به ۷۰۰ هکتار تهران نپرداخته بود، یک قسمت به شهرستان‌های استان تهران و در قسمت دیگر به البرز پرداخته بود. زیرا برخی موارد در محدوده البرز بود و در حیطه اختیارات ما قرار نداشت». او افزود: «بحث علمی و دقیقی مطرح شد و رئیس‌جمهور سولاتی از گزارش‌دهندگان پرسید و دستور داد که اطلاعات تکمیل شود. قرار بر این شد اطلاعات اصلاح شود و در اختیار ما قرار بگیرد؛ چرا که اطلاعات غلط بود. سال گذشته تهران ۰/۷ درصد افزایش جمعیت داشت؛ این در حالی بود که برخی شهرهای اطراف نزدیک به ۱۰ درصد افزایش جمعیت داشتند. استان تهران بی‌ضابطه رشد پیدا می‌کند اما رشد جمعیت در شهر تهران کاهش می‌یابد و جمعیت‌پذیری در حال محدود شدن است و علت این بود که در گذشته می‌گفتند باید شهر را گران کنید و افراد باید هزینه زندگی در پایتخت را بپردازند. به دنبال آن شهرهای دیگر نیز گران شدند و کسی هم از تهران نرفت. نباید یک‌بار مخدوش را به کل جامعه هدف تعمیم داد؛ باید شهرستان‌های استان تهران و البرز را از گزارش خارج کرد و ناظر به بخش خاصی التیام تخصصی در نظر گرفته شود. اصل گزارش را باید ترمیم کنند. ما برای شهر و حریم آن استدلال‌هایی مطرح کردیم و گفتیم که چه اتفاقاتی برای تهران یا شهرهای همجوار می‌افتد. باید اهتمام جدی توسط مسئولان صورت بگیرد و خوشبختانه این اهتمام در رئیس‌جمهور وجود دارد.»

جریمه ۸ هزار میلیاردی پاساژ علاءالدین

شهردار تهران درباره پاساژ علاءالدین تأکید کرد: «در مورد این ساختمان؛ بحث

۱۷ درصد تهرانی‌ها در بافت فرسوده

شهردار تهران با اشاره به تشویش‌هایی که به صاحبان املاک در بافت فرسوده ارائه می‌شود، تأکید کرد: «۹۳۰ هزار پلاک داریم که بالغ بر ۲۶۰ هزار پلاک آن فرسوده است. بالغ بر ۵ هزار پراونه در بافت فرسوده صادر کردیم که به نوعی یک جهش است. حدود ۱۷ درصد از مردم ما در بافت فرسوده در تهران زندگی می‌کنند. سال گذشته ۵۶۰۰ پلاک را در بافت فرسوده نوسازی کردیم.» زاکانی درباره همکاری دولت و شهرداری برای ساخت مدرسه در تهران گفت: «تهران ۲ هزار و ۸۰۰ مدرسه دارد که بخش زیادی از آن فرسوده است. در جلسه اخیر با رئیس‌جمهور بنام شد ۸۰ مجتمع به‌عنوان مقدمه‌ساخته‌شود.»

نامه غیرقانونی وزارت کشور و استانداری

او درباره شرایط ساخت وسازهای غیرمجاز در حریم پایتخت گفت: «به تعبیر خانم وزیر تنها شهری که حریم ندارد، پایتخت است. حریم تهران در سال ۱۳۷۱ نزدیک به هزار و ۹۰۰ کیلومتر بود و تهران ۷۰۰ کیلومتر وسعت داشت. در سال ۱۳۸۶ شورای عالی شهرسازی حریم تهران را پنج هزار و ۹۸۰ کیلومتر اعلام کرد. شورای عالی این رقم را به وزارت کشور اعلام و وزارت کشور آن را تأیید و به استانداری اعلام کرد اما استانداری آن را ابلاغ نکرد و باعث تناقضات متعددی شد. استاندار سابق در آذرماه سال ۱۴۰۲ این حریم را ابلاغ کرد و اقدامات مربوط به آن را به شهرداری تهران سپرد. حریم شهرهای پیرامون تهران باید توسط دولت تعیین می‌شد ۱۸ سال است که تعیین نشده و باعث مشکلات متعددی برای ما شده است. از سال ۱۴۰۲ پس از تعیین تکلیف، هزینه‌سنگینی کردیم و بسیاری از آراء قلع و قمع اجرا شد و سعی کردیم ساماندهی جدی صورت گیرد.» نامه‌ای زنده که ابلاغیه‌های سال ۱۴۰۲ را لغو کرده است. این مسئله منشأ اختلاف جدید شد و برخی از شهرستان‌ها نسبت به ساخت و ساز اقدام کردند. هفته پیش در جلسه با رئیس‌جمهور اعلام شد، اطراف تهران بی‌رویه در حال رشد است. این اقدامات اصلاً شایسته نبود، لذا برخی با وزارت کشور، استانداری و دستگاه قضایی نامنگاری شد و صراحتاً اعلام کردیم که ابلاغ اخیر استانداری غیرقانونی است و منجر به زمین‌خواری می‌شود و قطعاً در دیوان لغو خواهد شد. یک قلم آن، یکی از شرکت‌های معروف خودروسازی است که برای ۲۰۰ هکتار زمین کشاورزی دیوار کشیده است و دستگاه قضایی هم حمایت کرده و بانبروی ما برخورد شده است. من این موضوع را دنبال کردم تا سیستم‌های نظارتی و دستگاه قضایی با عنصر خاطی برخورد کند.»